COMISIONUL

---

de John Ferris

Traducerea: Roxana Popovici

„Noapte bună, domnule Preebles, şi nu uitaţi: dacă mai apar probleme, e de-ajuns să telefonaţi şi cineva va veni imediat să o repare.” Zak îi zîmbi cît putu mai sincer bătrînului domn şi porni înapoi către camioneta sa. Zîmbetul i se evaporă imediat ce se depărta. Bătrîn imbecil şi neputincios, e a treia oară cînd stropeşte consola în locul dragilor lui cactuşi. Camioneta l-a recunoscut şi se deschise, alunecînd cu un fîsîit. Zak a tastat raportul referitor la reparaţiile efectuate şi a dublat timpul. Asta pentru bătrînul dobitoc, iubitor de plante.

Camioneta îl conduse pe o stradă alăturată, care părea chiar mai veche şi mai sordidă decît celelalte. Oare de ce lui, cu talentele sale evidente, îi revenea numai partea veche a oraşului? De ce nu şi noua zonă suburbană, cu mulţime de oameni mişunînd în ea, cu o mulţime de noi relaţii ce se puteau face şi o mulţime de comisioane? Zak nu avusese niciodată ocazia să vîndă ceva. Toate săptămînile acelea de instruire au fost de pomană. Tot ce făcea el era să repare. Se simţea oarecum frustrat, deşi putea să-i fraierească pe beneficiari să plătească reparaţiile chiar dacă acestea nu erau necesare. Erau atît de nerăbdători să reintre pe circuit, încît erau în stare să plătească oricît le cereai.

Din nou un deranjament la cască. Se defectase numai transformatorul de cîmp, dar tipul a plătit pentru un trasformator nou. Cu familia pe care o avea, nici nu-i de mirare că era înnebunit să intre din nou pe circuit. Odată reparat, pe transformator ar putea să scoată un preţ bunicel pe piaţa neagră.

„Acasă.” Ascultătoare, maşina a accelerat, apucînd pe o stradă ce se pierde într-un amurg fumuriu, trecînd pe lîngă şirul monoton şi întunecat de case, pe lîngă grămezile de gunoaie, pe lîngă casa lăsată în paragină, pe lîngă...

„Stop. Înapoi.” Prin geam, Zak încerca să pătrundă întunericul spre casă. Îşi consulta harta. Ea figura acolo, dar el n-o văzuse deloc înainte. Ce chestie, făcea de o lună traseul ăsta, şi era sigur că n-o observase niciodată. Simţi deodată o vibraţie în stomac. Casa nu avea „farfurie” de recepţie. Nu are „farfurie”, înseamnă că nu are consolă, ceea ce înseamnă că e rost de o vînzare. Bineînţeles, iar o vînzare în partea asta a oraşului înseamnă teancuri de comisioane şi, mai mult ca sigur, o promovare. Zak înşfăcă caseta demonstrativă şi se opri direct

la uşă. Se folosi de ciocănaşul cam bizar, dar nici un răspuns. Bătu din nou. Nici o reacţie, aşa că ciocăni a treia oară, dar de această dată uşa se deschise ca de la sine. Sigur că se deschise de la sine, toate uşile o făceau, dar asta o făcuse într-un fel care îi dădu fiori. Păşi înăuntru.

„E cineva acasă?” Interiorul era slab luminat şi aerul închis mirosea ca atunci cînd hainele sunt ţinute în dulap timp îndelungat. Din faţa se auzea un scîrţîit.

„Bună ziua. Sînt Zak şi reprezint firma Virtucom. Vă pot reţine atenţia cu o demonstraţie?” scîrţîitul se auzea netulburat. Zak simţi o boare de aer rece atingîndu-i obrajii.

„Intră.” Zak tresări, fără să vrea. Era vocea unei femei, venind din stînga, şi, într-un fel, părea să nu se potrivească în cadru.

„Ce demonstraţie doreşti să faci?”

Zak intră în ceea ce în mod evident era salonul, dar unde mobila şi lucrurile erau toate şterse la culoare, învechite şi demodate. Pe un scaun, cu spatele la el, şedea o femeie în vîrstă, învelită cu un şal.

„Virtucom System Six, doamnă.”

„Şi ce este mai precis Virtucom System Six, tinere?” întrebă femeia cu o mişcare uşoară a şalului.

„Este consola ultima a Imersiunii Totale în Realitatea Virtuală, doamnă.”

„Sună interesant, într-adevăr”, spuse femeia. Tonul vocii ei arăta că de fapt habar nu avea despre ce era vorba.

„Este ultimul strigăt al tehnologiei, nu doriţi să vedeţi o demonstraţie?” nu se lasă Zak.

„Ba da tinere. Îmi plac foarte mult demonstraţiile.” Mană cerească, nu altceva. Fără discuţie, o demonstraţie înseamnă o vînzare aproape încheiată. Cu mişcări precise, Zak deschise caseta demonstrativă, ridică consola VSS şi conectă căştile, una pentru el şi una pentru bătrîna doamnă. Amîndouă arătau la fel, dar casca lui Zak nu-i permitea să intre în profunzime, acolo unde nu mai era loc de întoarcere.

„Acum punem căştile pe cap şi vom începe demonstraţia.”

Două braţe scheletice se întinseră către el iar şalul se mişcă iar.

„Tinere, nu văd nimic prin casca asta. Nu cumva încerci să mă păcăleşti, nu-i aşa?”

„Sigur că nu, doamnă.”, răspunse Zak. „Cel puţin nu la modul ăsta”, adaugă în sinea lui. Conectă consola şi îşi puse şi el casca pe cap. Imediat, camera s-a transformat într-una decorată în nuanţe de verde. Privi în jur după bătrînă, dar ceea ce văzu în locul ei era o fiinţă vag androgină.

„Unde ne aflăm, tinere? Unde a dispărut casa mea?”

„Nicăieri, doamnă, vă aflaţi în continuare în propria dvs. casă, pe scaun, iar eu pe podea. Acum noi existăm doar în mintea noastră.”

„Asta din cauza obiectului care mi l-ai aşezat pe cap?”

„Exact. Conectată la consolă, casca proiectează imaginile direct în mintea noastră. Aceasta este ITRV. Unde aţi dori să mergeţi acum?”

Zak o purtă pe bătrînă în lumea demonstraţiei, alcătuită din trei zone virtuale, o casă, o pădure, iar a treia constă într-un şir de magazine, unde cumpărătorul virtual putea cumpăra tot ce-şi dorea.

Ceea ce-i făcea pe oameni absolut dependenţi de ITRV era motorul empatic (MT), ITRV nu era controlat numai de consolă, ci şi de mintea utilizatorului, de propriile lui amintiri şi percepţii. ITRV putea fi exact ce îşi dorea utilizatorul. Evident, erau asigurate şi unele lucruri care ţineau de securitatea personală, ca programarea unei anumite limite de timp, monitorizarea automată a stării de sănătate a organismului uman şi întreruperi automate de urgenţă, ca în cazul declanşării alarmei de fum, de exemplu, însă cei mai „înrăiţi” apelau la nişte dispozitive uşor de procurat, dar ilegale, care le permiteau să-şi continue netulburaţi „imersiunea”. Zak însuşi operase cîteva asemenea modificări ale sistemelor, contra unui preţ piperat, fireşte.

Turul magazinelor a luat sfîrşit cu Salonul de vînzări al Virtucom. Figura care îl reprezenta pe Zak şedea în spatele unui birou, iar femeia în picioare.

„Aşadar, doamnă, cum vi se pare? După cum v-am spus, ceea ce aţi văzut a fost doar o demonstraţie.”

„Îmi plac demonstraţiile.”

„Am observat, dar produsul complet are posibilităţi mult mai largi. Vă putem oferi mai mult de 200 de scenarii standard şi peste 40 de scenarii în care puteţi interveni nemijlocit în desfăşurarea acţiunii. Pe toate le puteţi urmări comod din fotoliul dvs, căci sînt transmise prin satelit.”

„De unde provin, tinere?”

„Prin satelit... de la emiţătorul principal, situat în sudul ţării”.

„Departe?”

Zak era uşor tulburat de felul în care decurgea conversaţia.

„Nu prea aproape, în jur de cîteva sute de mile. Dar dacă stai să te gîndeşti, raportat la mărimea ţării, nu e prea departe, nu credeţi?”

Urmă o pauză.

„Dumitale îţi place această... realitate virtuală?”

„Bineînţeles, doamnă. În fiecare zi îmi petrec o oră sau două acolo.” Minţi Zak cu nonşalantă. „Aş sta şi mai mult dacă n-aş fi aşa de ocupat.”

„Mi-a plăcut mult demonstraţia”.

„Mulţumesc.”

Zak remarcă modificarea pronunţiei. Brusc, se regăsiră în căsuţă.

„Demonul tău este realmente inteligent, iar iluziile pe care le-a creat excelente.”

„Demon? Nu cred că...” încearcă să explice Zak, încurcat şi nu mai puţin surprins.

„Şi doreşti să-mi vinzi această iluzie, realitatea ta virtuală?”

Aşa parcă mai mergea. „Da, doamnă, iniţial se face o acumulare, apoi...”

„Eu nu doresc iluzia ta, vreau realitatea ta.” Bătrîna se întoarse şi-l privi. Numai că nu mai era bătrînă şi nici măcar femeie. Zak se îngrozi, oroarea venind din străfundurile fiinţei lui. O creatură diformă, scheletică, vag umanoidă, înainta spre el. Putea să-i audă şuieratul şi pocnetul sec al oaselor. Camera s-a întunecat brusc, un miros rînced se ridică în aer şi o mînă descărnată se întinse către faţa lui.

„Îţi voi lua realitatea, în timp ce tu vei avea iluzia Mea”.

Nimeni nu auzi strigătul lui Zak.

Uşa casei cu numărul 13, strada Cotton, se închise cu zgomot. Pocnitura alertă audio-senzorii camionetei, care, prin infraroşii, îl înregistră pe Zak dispărînd în ceaţă, camioneta aştepta răbdătoare. A doua zi, cînd a fost descoperită de o patrulă de dimineaţă, camioneta mai aştepta încă, parcată în

zona nepopulată a oraşului, pe un loc viran, cu o hartă demult expirată desfăşurată pe bord.

[Originally published in „*???*”. În românește povestirea a fost publicată în *Jurnalul SF* nr. 77/ 1994]